

Reykjavík, 6. janúar 2026
SFS22020013

MINNISBLAÐ

Viðtakandi: Skóla- og frístundaráð

Sendandi: Steinn Jóhannsson, sviðsstjóri skóla- og frístundasviðs

Efni: Réttindaskóli, Réttindafrístund og Réttindaleikskóli staða innleiðingar á Barnasáttmálanum í starfi skóla- og frístundasviðs í samvinnu við UNICEF

Alþingi Íslands lögfesti samning Sameinuðu þjóðanna um réttindi barnsins í mars 2013. Í tilefni lögfestingarinnar skipaði borgarstjóri Reykjavíkur starfshóp. Markmið með stofnun starfshópsins var samkvæmt erindisbréfi að tryggja að öll starfsemi Reykjavíkurborgar taki mið af þeim skuldbindingum sem leiða af lögfestingu samnings Sameinuðu þjóðanna um réttindi barnsins. Hlutverk hópsins var að vinna samantekt á þeim þáttum í stjórnarsýslu og þjónustu Reykjavíkurborgar sem snúa að skuldbindingum sem leiða af lögfestingu barnasáttmálans. Í erindisbréfi var vísað til samþykktar tillögu borgarstjórnar á fundi borgarráðs þann 4. september 2014.

Meðal tillagna sem starfshópurinn lagði fram var mikilvægi markvissrar fræðslu fyrir starfsfólk, kjörna fulltrúa og borgarbúa með sérstaka áherslu á börn. Einnig að innleiðing sáttmálans hjá Reykjavíkurborg hefjist sem fyrst og innleiðingaráætlun taki mið af því að hægt sé að fagna stórum áfanga á 30 ára afmæli barnasáttmálans árið 2019. Innleiðingin taki mið af reynslu annarra þjóða og þekkingu sem þegar er til, m.a. á vegum UNICEF, þar sem til er innleiðingaráætlun sem sniðin er að sveitarfélögum undir heitinu Barnvænt samfélag (e. Child Friendly Cities).

Starfshópur um aukið lýðræði barna og ungmenna í skóla- og frístundastarfi skóla- og frístundasviðs var skipaður í mars 2016 og skilaði skýrslu í júní 2016. Meðal tillagna hópsins var að hefja markvissa innleiðingu Barnasáttmálans í öllu starfi á vegum skóla- og frístundasviðs m.a. með því að fara í aukið samstarf við UNICEF um vinnu við Réttindaskóla barna gera áætlun um fyrirkomulag þeirrar vinnu.

Réttindaskólinn er vinnulíkan fyrir skóla- og frístundastarf sem tekur mið af samningi Sameinuðu þjóðanna um réttindi barnsins og miðar að því að auka virðingu, vernd og innleiðingu mannréttinda. Skólar og frístundaheimili og félagsmiðstöðvar sem vinna eftir líkaninu leggja sáttmálann til grundvallar í starfi sínu, skipulagningu, stefnumótun og starfsháttum. Áhersla er lögð á að skapa umhverfi sem byggist á þátttöku, jafnrétti og virðingu. Markmið Réttindaskólans er að byggja upp lýðræðislegt umhverfi með því að rækta með markvissum hætti þekkingu, leikni og viðhorf sem hjálpa börnum að

verða gagnrýnir, virkir og hæfir þátttakendur í nútíma samfélagi. Laugarnesskóli og frístundaheimilið Laugasel hlutu viðurkenningu UNICEF sem Réttindaskóli og Réttindafrístundaheimili vorið 2017 og 18. maí 2018 hlutu Laugalækjarskóli, félagsmiðstöðin Laugó og frístundaheimilið Dalheimar viðurkenningu UNICEF sem Réttindaskóli, Réttindafrístundaheimili og Réttindafélagsmiðstöð og er það í fyrsta sinn í heiminum sem UNICEF veitir félagsmiðstöð slíka viðurkenningu.

Eftirfarandi frístundaheimili og félagsmiðstöðvar í Reykjavík þegar hlotið viðurkenningu sem Réttindaskólar og Réttindafrístund UNICEF:

- Laugarnesskóli, frístundaheimilið Dalheimar og frístundaheimilið Laugarsel fengu viðurkenningu sem Réttindaskóli og Réttindafrístund árið 2017, endurmat 2020, endurmat 2023 og endurmat 2025.
- Laugarlækjarskóli og félagsmiðstöðin Laugó fengu viðurkenningu 2018, endurmat 2021 og endurmat 2025
- Vesturbæjarskóli og frístundaheimilið Skýjaborgir fengu viðurkenningu 2019, endurmat 2022 og endurmat 2025
- Melaskóli og frístundaheimilið Selið fengu viðurkenningu 2019 og endurmat 2023
- Hagaskóli og félagsmiðstöðin Frosti fengu viðurkenningu 2019.
- Grandaskóli og frístundaheimilið Undraland fengu viðurkenningu 2019 og hófu innleiðingu að nýju haustið 2024 stefna á endurmat 2026.
- Frístundaheimilið Frostheimar fengu viðurkenningu 2019 og endurmat 2023 og stefna á endurmat 2026.
- Engjaskóli og frístundaheimilið Brosbær fengu viðurkenningu 2023 og stefna á endurmat 2026.
- Borgaskóli og frístundaheimilið Hvergiland fengu viðurkenningu 2023 og stefna á endurmat 2026.
- Háteigsskóli, félagsmiðstöðin 105 og frístundaheimilið Halastjarnan fengu viðurkenningu 2024 og stefna á endurmat 2027.
- Breiðagerðisskóli, frístundaheimilið Sólbúar stefnir á viðurkenningu 2026.
- Hólabrekkuskóli, félagsmiðstöðin Hundraðogellefu, frístundaheimilið Álfheimar og frístundaheimilið Hraunheimar stefna á viðurkenningu 2026.
- Hvassaleitisskóli, frístundaheimilið Krakkakot og félagsmiðstöðin Tónabær stefna á viðurkenningu 2026.
- Víkurskóli og félagmiðstöðin Vígyn stefna á viðurkenningu 2026.
- Húsaskóli og frístundaheimilið Kastali stefna á viðurkenningu 2026.
- Hamraskóli og frístundaheimilið Simbað stefna á viðurkenningu 2026.
- Rimaskóli, félagsmiðstöðin Sigyn og frístundaheimilið Tígrisbær, stefna á viðurkenningu 2026.

Lagt er til að eftirfarandi grunnskólar, frístundaheimili og félagsmiðstöðvar hefji innleiðingu á næstu fimm árum: Austurbæjarskóli, 100&1, Draumaland, Langholtsskóli, Þróttheimar, Glaðheimar, Álftamýrarskóli, Tónabær, Álftabær, Hlíðaskóli, Gleðibankinn, Eldflaugin, Ingunnarskóli, Stjörnaland, Fókus, Sæmundarskóli, Fjósið,

Fellið, Dalskóli, Úlfabyggð, Plútó Árbæjarskóli, Ársel, Töfrasel, Ártúnsskóli, Skólasel, Selásskóli, Víðisel, Norðlingaskóli, Holtið, Klapparholt, Fellaskóli, Vínafell, Breiðholtsskóli, Bakkasel, Bakkinn Ölduselsskóli, Vínahéimar, Regnboginn, Seljaskóli, Hólmasel, Vínasel, Klébergsskóli, Kátakot, Flógyn, Klettaskóli, Askja, Gulahlíð, Hekla og Brúarskóli. Hagaskóli, Frosti, Melaskóli og Selið. Foldaskóli, Fjörgyn og Regnbogaland. Vogaskóli, Vogasel og Buskinn. Réttarholtsskóli og Bústaðir.

Réttindaskólar UNICEF á leikskólastigi

Fimm leikskólar í Reykjavík; Laugasól, Vínagerði, Ungbarnaleikskólinn Bríetartúni, Gullborg og Ævintýraborg við Eggertsgötu sem fengu viðurkenningu sem Réttindaskólar UNICEF á leikskólastigi vorið 2024, stefna á endurmat 2027. Undanfarin ár hafa UNICEF á Íslandi, Háskóli Íslands, SFS og þessir 5 leikskólar unnið að því að aðlagja Réttindaskóla UNICEF að leikskólastarfinu. Þróunarverkefnið náði til þriggja ára og hefur styrk úr B-hluta þróunarsjóðs til eins árs. Eitt ár er eftir af þróunarverkefninu. Engar greiðslur hafa verið til UNICEF þar sem litið er á þetta verkefni sem “pilot” verkefni.

Leikskólarnir Lyngheimar, Hálsaskógur og Sunnuás hófu innleiðingu Réttindaskóla UNICEF á leikskólastigi haustið 2024 og stefna á viðurkenningu 2026. Eftirtaldir leikskólar eru að hefja innleiðingu; Bjartahlíð, Klambrar, Jöklaborg, Berg og Nóaborg og stefna á viðurkenningu 2027.

Lagt er til að allir leikskólar skóla- og frístundasviðs innleiði verkefnið Réttindaskóli UNICEF á leikskólastigi á næstu árum.

Samkvæmt meðfylgjandi samningi við UNICEF vegna innleiðingar Réttindaskólar UNICEF á leikskólastigi árið 2025 er kostnaður skóla- og frístundasviðs 2.837.500 kr. og rúmast kostnaðurinn innan fjárheimilda sviðsins.

